

Uredništvo
in upravnistvo:

Kolodvorske
ulice šte. 15.

Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:

Šeststopenjska peti-
vzeta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
50 kr. in za jeden
mesec 25 kr.

Štev. 228.

V Ljubljani v soboto, 29. novembra 1884.

Tečaj I.

Vabilo na naročbo.

S 1. decembrom prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pasku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Za Ljubljano:

na mesec gld. —50
za donašane v hišo vsak mesec 9 kr.

Po pošti:

na mesec gld. —85

Vprašanje o dietah v nemškem državnem zboru.

(Konec.)

Socijalna demokracija in njena opozicija — nadaljuje Bismarck — sta vendar v enem oziru izredno mnogo koristile, kajti da se ljudje ne bi bali socijalnih demokratov, niti tega malostnega napredka v družbenem zakonodavstvu ne bi imeli, nego ga imamo danes. Tudi onega, kateri sicer srca nima za siromake, sili bojazen, da kaj zanj stori. (Živahno odobravanje med socijalnimi demokrati.) Sicer pa naglašja knez Bismarck, da je nemška ustava nastala potom kompromisa. Pred vsem treba, da se ta kompromis skrbno čuva in hrani. Volilni zakon je tesno zvezan z vprašanjem o dietah. Nikedar ne bi nemški knezi bili dovolili splošnega volilnega prava, če se ne bi sprejelo določilo o dietah. Ustava tedaj mora biti na Nemškem pravi *noli me tangere*; torej pričakuje Bismarck o držav-

nem zboru, da bode predlog ravno tako zavrgel, kakor bode to storil zvezni svet.

Desnica je ploskala kancelarju, ali imenom katoliškega središča vstane Schorlemer-Alst ter izjavi, da bode centrum, najmočnejša frakcija celega državnega zbora, glasovala za A u s f e l d t - S t a u f f e n b e r g o v predlog. Za ta nasvet govori še prof. Hänel, jeden voditeljev „naprednjaške“ stranke, potem se z nova vzdigne orjaška postava Bismarckova, in državnik, kateri je ustanovil nemško cesarstvo, improvizuje drugi svoj govor, markanten kakor zgodovinska oseba, katerega je izustila. Nazori njegovi so v neposrednem nasprotju z onimi doktrinami, katere veljajo navadno kot ustavne dogme.

Kar je Bismarck tú v obraz povedal nemškim poslancem, spomina nehoté na one oblastne besede, s kojimi je nekda Oliver Cromwell razpodil angleški „dolgi“ parlament. Baje nikoli še ni v ustavni državi odgovoren minister tako krepko in brezobzirno izražal svoje misli — toda, dostaviti moramo, da se tudi sigurno v nobeni drugi državi ne nahaja tako razcepljena, iz nasprotujočih elementov sestavljena zbornica, kakor v nemškem cesarstvu. In železni kancelar je od nekda navajen, s svojo nečuvno odkritostjo iznenaditi svojo okolico!

Najprej se obrača Bismarck v drugem svojem govoru zoper one, zlasti berlinske poslance, kateri so v zvezi z uredništvom velikih časnikov. Drastično biča potem one narodne zastopnike, katerim je politika „poklic“, ali kakor jih on nazivlje: *Berufsparlamentarier*. Tak človek — pravi Bismarck — vam sam govori pet ur zaporedoma, ako treba, le da drugih ne pusti do besede. Tudi to se je treba učiti, kakor druge umetnosti. Dežela pa ima le škodo od tega. Najbolj je za deželo, če so seje kratke ter če je zbornica sestavljena iz poslancev strokovnjakov. Tudi zaradi tega nemške vlade niso za diete, ker je to-

liko parlamentarcev na Nemškem, kateri tudi radi počasi delajo, baš zaradi tega, ker — imajo diete.

Po tej apostrofi odgovarja Bismarck prof. Hänelu, kateri se je sklicaval na to, da je večina v državnem zboru uže večkrat to terjala, kaj malo se zmeni Bismarck za ta argument. Če se opozicija sklicuje na državnozbornsko večino, potem se on lahko naslanja na drugo postavodavno skupščino, na zvezni svet in njegovo jednoglasno večino. Tú pa se je razgrel govornik. „Vam ne oponuje zvezni svet — vsiklikne kancelar — meni ne bode imponirala vaša večina (oho! oho!). Ne, gospôda moja, na noben način, vi tudi niste možje za to. Vsa Evropa mi ni imponirala, vi tedaj gotovo ne bode te prvi!“ In potem se Bismarck spravi na sedanjo večino nemške zbornice ter jo razdeli na razne njene prvine. Če bi majoriteta bila kompaktna, bi tudi on moral ozirati se na to, kar nadpolovična večina zahteva. Ali stranke v državnem zboru se bojujejo za gospodarstvo v državi, in le od tega odvisna je njih taktika nasproti posameznim predlogom. Od vseh 397 poslancev je le 157 takih, ki zastopajo narodni in cesarski interes. Jako nemilostna, reči moramo, neutemeljena glasi se Bismarckova sodba o katoliškem središču. Tej stranki, katera je vendar pod uzornim Windthorstovim vodstvom še v zadnjem zasedanju toliko uslug storila Bismarckovi politiki ter v plačilo le to zahtevala, da se odpravijo trdi, nazadnjaški majni zakoni, očita kancelar, da se ona bojuje za nadvlado duhovščine! Stara, obrabljena fraza, katero bi najmanj pričakovali iz ust tako odličnega, genijalnega državnika! Ostro je potem šibal demokratične poslance, katerih je naštel 98. Nazval jih je republikance ter jim očital, da glasujejo zoper vladne predloge, ne zaradi tega, ker se jim vidijo škodljivi, temveč ker vlade nimajo v svoji oblasti. Tej stvarno neopravičeni opoziciji pridružujejo se

Listek.

O hitrosti duševnega poslovanja.

(Konec.)

Učenjak Exner je preiskaval ta čas za se in za druge v raznih okolištinah. V tem, ko je električna iskra preskočila v levo roko in je imenovani dal znamenje, da jo je čutil, z desnico, preteklo je 0,1337 do 0,3576 sekunde, pri nekem bebeci celó 0,9952 sekunde. Zavisna pa je dolgot tega časa tudi za jedno in isto osebo od raznih vplivov, na pr. vremena, letne dóbe itd. Močen čaj pri Exnerji ni povzročil posebnega razločka, a dve steklenici renskega vina podaljšali ste ono dóbo od 0,1904 do 0,2969 sekunde. Dva druga učenjaka sta našla, da je kava oni čas znatno skrajšala, isti posledek je učinila mala množica vina šampanjca; večja množina — hitro izpita steklenica — podaljšala je dóbo. Donders pravi, da potrebujemo, če spoznamo tip in ga naznamo, približno

$\frac{1}{2}$ sekunde, za sluh treba je $\frac{1}{6}$, za vid $\frac{1}{5}$ sekunde.

Povedali smo, da je ta kratki čas vendar zložen iz treh raznih odstavkov. Razložimo še te!

Električna iskra naj probudi tipnico na prstu in dajmo zavest o tem na znanje, potem pa naj preskoči iskra v kožo nad plečnim sklepom in ovestimo to s tistim znamenjem! Drugi pot je dóba med pobujo in znamenjem znatno krajši. Razloček števil nam pové oni čas, v kojem je tekla pobuja v čutnem živci od prsa do pleč. Iz dolgoti tega pota in zanj potrebnega časa razvidna je hitrost, s kojo prestopa pobuja v čutnem živci. To je blizu 33 metrov v sekundi. Kako neznatna je ta hitrina, ki velja tudi za gibni živec, v primeri z drugimi, kaže nam sledeči pregled:

Elektrika	stori v 1 sekundi	464000000	metr. pota,
Svetloba	» 1 »	312000000	» »
Zvok v zraku	» 1 »	333	» »
Krogla iz topa	» 1 »	500	» »
Pobuja v živci	» 1 »	33	» »

Celó orel preleti v sekundi par metrov več nego pobuja v naših živcih! Ta čas, da izrazimo prav priprosto čut, preletel bi orel 7 metrov, krogla iz topa skoro 100 metrov!

Sedaj, ko poznamo vodilnost živcev, moremo nadaljevati raziskavanje. Cl. Wittich našel je, da ste pretekli skoro 0,2 sekunde v tem, ko je bila dotaknena tipnica na nogi in je on sam dal znamenje o tem z roko. Razdalja noge do možjani je približno 1,7 metra. Da je udarec na nogo došel do zavesti v možjanih, preteklo je blizu 0,07 sekunde. Volja pa je potrebovala 0,03 sekunde, da je prehodila pot od možjani do roke. To stori skupaj $(0,07 + 0,03) = 0,1$ sekunde. V drugi desettinki sekunde je tedaj nastala v možjanih zavest o udarci in volja, zganiti z roko. Toliko je torej potreba, da se v nas razvije prav priprosta misel! Ta čas bi bil orel preletel 2, krogla iz topa 30 metrov! Exner je našel za podoben slučaj pri sebi 0,0828, pri nekem bebeci 0,3050 do 0,9426 sekunde. Inteligentna oseba torej potrebuje manj kakor jedno desettinko sekunde za priprosto predočbo in ravno tako hotenje.

Duševno delo v teh slučajih je bilo pač prav malo. Dotična oseba je naprej vedela, kam bo preskočila električna iskra, in znamenje, s kojim naznani zavest o tem dogodku, bilo je dogovorjeno. Če se pa ni poprej povedalo, kam bo poskuševalec iskro nameril,

oni elementi, o katerih Bismarck trdi, da so proti nemški državi sploh. Prištevajo jim Poljake, Alžajce in deloma tudi Velfoyce. Vse te frakcije skupaj znašajo $\frac{5}{8}$ cele zbornice, in ta večina bode vedno glasovala proti vladi, le take predloge bode podpirala, o katerih zna, da se jim ne sme protiviti zaradi lastnih volilcev ne. Ako bi se večina naslanjala na kako objektivno mnenje, na stvarne razloge, ravnal bi predrzno, če bi hotel pametnejši biti od 199 mož, kateri stojé na isti stopinji. Ali večina nastaja iz razlogov, kateri se stvari same ne tičejo, vsled tega i on vstraja pri svojih načelih. Državni zbor naj sklene premembo ustave, uvede naj diete, zvezni svet se vender ne bode udal temu pritisku, in glas njegov ima po ustavi isto veljavo, nego votum državnega zbora.

Imenom katoliške stranke zavračal je baron Schorlemer-Alst, jeden najboljših in najspretnjših govornikov v nemškem državnem zboru, neosnovano očitaje Bismarckovo nasproti nemškim katoličanom. Govornik je tega mnenja, da je kancelar čutil potrebo, razodevati notranjo razdraženost, katera se ga je polastila. Če je večina proti vladi, zakrivila je to vlada sama; katoličani na Nemškem niso opozicija *quand même*, vender pa se bodo potezali za to, kar je v istini pravo, ter se tudi njim vidi umestno in primerno, nasprotovati pa morajo onemu, kar se nikakor ne strinja z njih prepričanjem. Državni kancelar hotel je v zadnjem času sejati nacional-liberalce, toda žel je — socijalne demokrate.

Še sta vstala dva govornika, jeden iz velfovske, drugi iz „napredne“ stranke, odgovarjati knezu Bismarcku, kar se vzdigne nemški kancelar v tretjič, ter začne razkladati svoje nazore o bistvu ustavne države. In smelo trdim, da gre vsa pozornost njegovemu umovanju, dasi se nikakor ne strinja z običajnimi doktrinami liberalne šole. Ljudovlada mu je uže vsaka država, v kateri se vladar lahko po parlamentu sili k temu ali onemu dejanju. Narodni zastop ima večidel negativno nalogo, namreč da zapreči slabe, lahkomišelné zakone. Toda povsod tam so monarhična načela izgubila svojo veljavo, kjer je vladar primoran, odpustiti ministre, kateri ne ugajajo parlamentu, kjer lastne volje nima nasproti parlamentu.

V tem oziru ga čisto nič ne moti, če ima taka država — ljudovlado jo imenuje Bismarck — izvoljenega predsednika ali prvomestnika po dednem pravu. — Sedanji večini ne more priznati jednotežnega značaja. Sicer bi se lahko iz napredne stranke in iz katoliškega centra sestavilo ministerstvo, če bi se njih načela dala spojiti. Toda jako dvojljivo je, če bode obe stranki pri vladanji ravno tako sodelavale, kakor sta sodelovale pri volitvah. Bismarck priznava sicer svojo dolžnost,

treba je bilo osebi še v duhu odločiti, na katero mesto telesa je iskra zadela. V istini je duh potreboval v primeri s prejšnjimi slučajji za odločitev med dvema krajema na nogi 0,066 sekunde več; za odločitev med dvema barvama 0,184 sekunde več; za odločitev med dvema črkama, videnima 0,166 sekunde več; za odločitev med petimi pokazanimi črkami 0,170 sekunde več; za odločitev med dvema samoglasnikoma, pétima 0,056 sekunde več; za odločitev med pétimi samoglasniki, pétimi 0,88 sekunde več.

Podaljšanje znaša približno $\frac{1}{6}$ do $\frac{1}{20}$ sekunde.

Razumljivo je, da se ta števila povečajo za težja duševna dela. Znano je tudi predbro, da razni ljudje razno hitro mislijo in tudi pri isti osebi so znatne razlike, če je dobro ali slabo hranjena, utrujena ali spočita, v dóbi mladosti, zrelosti, starosti itd.

Vse to dokazuje, da je naše živčevje v resnici podloga duševnemu poslovanju, ako bi drugih dokazov ne bilo. Na kateri način se pač vse vrši, o tem so misli različne.

Ferd. Seidl.

složno postopati s postavodajnim zborom, toda tudi le-ta mora slogo ohraniti s krono. Napredovala bode država stoprav tedaj, ako bode vladalo soglasje med krono in parlamentom. Znameniti svoj govor končal je kancelar s krepkim vzklicem, namenjenim levici: „Nikdar ne bode te vlade dobili v svojo oblast, to mi nobenih skrbij ne dela. Toda ne usilujte svojim volilcem prepričanje, da se je krivica godila vašemu pravu!“

Malostna je bila zadeva, vprašanje o dietah, čisto nevažno, radi katerega se je tako ostro protivje pokazalo med nemškim kancelarjem in večino državnega zbora. Iz vsega se pa razvidi, da je Bismarck sam iskal povoda, razjasniti svoje stališče nasprotnim elementom. Vsakemu mora biti jasno, da silni nemški državnik nikakor ne namerava, udati se onim strankam, katere so se zvezale proti njegovemu velikanskemu vplivu.

Kako je Stanley našel Livingstona.

Slavnemu potovalcu po Afriki, Stanley-u, prirejali so se vrnivšemu sijajni banketi v čast. Dne 25. t. m. priredil se je tudi v Berlinu tak banket, in pri banketu tem prijel je Stanley besedo ter govoril:

„Gospóda moja, pripravil sem si čudovit, hvaležen govor, kot odgovor na vzprejem, katerega sem pričakovati smel; a odkar sedim tukaj, čul sem od obeh gospodov na moji desni in levi (Virchow in Bastian) toliko o geologiji in antropologiji Konga, da sem nit po polnoma zgubil. Če bodem torej slabo govoril, veste, kdo je tega kriv, in izrecno Vas prosim, da se držite teh gospodov.“

Vi bi radi zvedeli o mojih afriških najdbah. Naj bode. Ko sem se bavil l. 1869. v Madridu, dobil sem ono znano depešo Benetovo, naj zaradi važne zadeve pridem v Pariz. Po pozdravu dobil sem ukaz: „Pojdite in najdite Livingstona.“ Dejal bi bil ravno tako lahko kakemu natakarku s cesarskega dvora, naj se razgovarja z velbljodom. Livingstone? Kaj je bilo to, kdo je bil to? Morda kak junak iz pripovedek? Temno sem se spominal, da sem v svojih mladih letih čital o njem. To je bilo vse. A ameriški založniki časopisov so despotje, in tako sem nastopil, plašljivec, misijo. (Burna veselost.) Odkar sem tukaj, me je večkrat kdo vprašal, zakaj tedaj o svojih namerah nisem prej govoril. Imenovali bi me bili potem morda lažnjivca in goljufa. Nu, tolažiti sem se moral. Danes so še nekateri ameriški listi, kateri ne verujejo, da sem našel Livingstona.

Dne 10. novembra 1871 stal sem pred belobradatim, snažno obritim gospodom. Mislim, da stojim pred Livingstonom, a vender sem imel pomislek, to izgovoriti. Saj veste, Angleži so večkrat čudni ljudje. A ostalo mi ni družega, nego ga po danem mi ukazu vprašati. In snel sem torej svojo čepico, ali marveč čelado: Imam li čast, govoriti z mr. Livingstonom? ...

Vrnivši se sem pripovedoval, kaj sem našel. O ljuba nebesa, kako so pali náme. Angleška me je imenovala lažnjivca, Amerika kvarivca. V Nemčiji sem bil kot goljuf, v Holandiji kot slepar in v Franciji najhujši lopov. Nikjer tolažilne besede, nikjer pozdrava. Bennet poslal me je potem kot vojnega poročevalca v Ašantsko vojsko. Vrnivši se zvedel sem, da je Livingstone umrl. Ponudil sem se „Daily Telegraph“, da bi Livingstonovo delo nadaljeval. „Koliko bi veljalo?“ vprašali so me. — „Morda 10000 funtov.“ — „Mnogo denarja,“ menil je „Telegraph.“ Vprašajte Benneta, če hoče biti zraven.“ — „Če jaz ne storim, storil bode pozneje kdo drugi.“ In Bennet je odgovoril po električni žici: „Zadovoljen.“ ...

Zakaj sem se zopet vrnil? Naravno, ker mi prvikrat niso verjeli. Če bi bil tedaj dobil priznanje, prodajal bi danes morda smodke ali pa lojave sveče. Da, zgodilo bi se bilo lahko, kar je o meni pisal ameriški časopis: „Poročil bi se bil morda s francosko deklico in bi bil oča 16 otrokom.“ (Velika veselost.)

Odšel sem torej ter nastopil svoje potovanje od Zanzibara. Pet let sem bil zunaj. Ko sem stopil na slednji kraj, kjer so stanovali beli ljudje, vprašal sem se, ali bi naj se vrnil. „Glava ali orel?“ — vzel sem denar v posvet. „Glava“ je pomenila: naprej, „orel“: nazaj! A kolikorkrat sem vprašal orakel, vedno se je kazala orlova stran. In vender sem šel, saj v vsakem človeku deluje nagon, pravo storiti, če ni nič tu, kar bi ga skušalo. Če bi mi bili tedaj dali pet frankov za življenje, morda bi si bil premislil. A nihče ni prišel. Tako ostalo mi ni družega, nego da storim svojo dolžnost. Razen tega sem bil prepričan: če bi umrl, poslali bi ekspedicijo, iskat me. Kdor gre v Afriko, saj ni zgubljen. Saj se najdejo vedno prijatelji, kateri so pripravljeni poiskati ga. (Veselost.) Na srečo tega treba ni bilo. Dosegel sem srečno atlantski ocean. Kako so me tedaj vzprejeli! Prvikrat imenovali so me goljufca, zdaj razglasili so me piratom, pomorskim roparjem. Privadil sem se temu laskanju, postalo mi je dolgočasno, naposled ga uže kar nič več čul nisem, sladko je udarjalo na moje uho. Naposled sem se jezil, če niso zabavljali, in mislite si — v istini so nehali.

Zdaj, ko sem zopet tukaj, vprašali so me z nova, zakaj pred drugim potovanjem nisem z nikomur zaupljivo govoril. Čemu? Da bi se bahal? In če bi ne bil imel vspeha? Če bi me bila pograbila mrzlica in mi ugonobila živce? Zdelo se mi je bolj umestno, da vzprejem bouquet rajši pozneje, po dobro dovršenem delu. To je vzrok, zakaj molčimo.“ (Živahno odobravanje.)

Konečno govoril je slavní potovalec še o nalogi, katero ima spolniti civiliziran svet Afriki nasproti. Govornik je poudarjal, da se mora to zgoditi mirnim potom, s križem proti črni zastavi Islama. On da ni odprl osrednje Afrike samo za jeden narod, za jedno družbo, marveč tu naj bode svobodna država za vse narode sveta!

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Nekov dunajsk list poroča o nekaterih predlogih štedilne komisije. Kakor vé povedati ta list, se bode število finančnih direkcij zmanjšalo, in osebno se bode finančna direkcija v Celovci podredila oni v Gradci. Prigledna oblastva za pošto in brzopjav, za davek na sol, tabak in užutinski davek, kakor tudi prigledni organ za zračunjevanje pristojbin se bode preložilo z Dunaja v posamezne provincije. Dalje se namerava, kakor trdi ta list, zmanjšati število uradnikov pri državni osrednji blagajnici, pri finančnih deželnih blagajnicah in pri deželnih plačevalnih uradih. Opustilo se bode baje tudi več srednjih šol.

Iz Gradca se poroča, da je dr. Portu-gall pri shodu volilcev posebno naglašal potrebo, da se varuje avtonomija občin. On je menil, da se mora vsak poskus, zmanjšati jo, odločno odbiti, češ, da inace postane občina samo potrpežljivo orodje.

Zbornici poslancev ogerskega državnega zbora predložil je finančni minister načrt zakona gledé umirovljenja državnih uradnikov. Glavno načelo zakona je, da se sme uradnik definitivno penzionirati še le po dovršenem desetem službenem letu, ter da imajo služiti za celo penzijo profesorji in učitelji 30, ostali uradniki 40 let. Mirovina za desetletno službovanje iznaša 40 odstotkov plače. Ministri, ako so kot takovi služili vsaj tri leta, dobé najmanje 4000 gold. penzije. Žene umrlih uradnikov dobé tretjino zadnje moževe plače.

Tuje dežele.

V nemškem državnem zboru pričela se je debata o etatu; iz te debate se posnema, da je vlada priznala neprijazen finančni položaj; vodje svobodnjakov in konservativna stranka pa so dali vedeti, da hoté trdo tiščati roko na državnem možnjčku.

Srbska vlada je Turčijo zopet na resen način opozorila na zavlčenje zadeve srbsko-turške železniške zveze in pri tem poudarjala, da bi gradnja zvezne proge vsaj 16 mesecev trajala. Minister za vnane zadeve, Assym paša, je zopet dal zatrdilo, da se bode zveza do določenega časa dogotovila.

Italijanska zbornica sklenila je v četrtki takoj v začetku seje, da se kralju za njegovo požrtvovalno in junaško obnašanje za časa kolere v Buski in Napolji na slovesen način izreče zahvala dežele.

Znano je o izgredih vseučilišnikov v Madridu. Zdaj poročajo listi, da se je razdvoj med vseučiliščem in policijo po posredovanju profesorjev poravnal. Dijaki zopet obiskujejo predavanja in red je zopet vzgleden. Policija se ne poslužuje več strogih naredb, katere so prebivalstvo tako zelo razburile. Dekan in profesorji poslali so naučnemu ministertvu obširno utemeljeno adreso, v kateri se zahteva, naj se kaznuje šef, kateri je ukazal, da je policija prodrla celo na vseučiliške hodnike. Municipalno svetovništvo je jednoglasno odobravalo postopanje županovega adjunkta, kateri je protestoval proti nasilstvom policije.

Razne vesti.

— (Tovarna za orožje v Steyru) zadnje čase ni imela kaj posla. Skoro vsak teden je bilo vodstvo prisiljeno, odpustiti kaj delavcev. Sedaj pa poročajo, da je dobila velikanska in svetovnoznana ta avstrijska tovarna dokaj naročil iz Južne Amerike. Za to je zopet stotinam ljudij osigurjeno delo in gotov kruh.

— (Zaklad v Hietzingu.) Zadnje dni preteklega tedna pregledavala je sodnijska komisija zapuščino umrlega vojvode brunsviškega; le-ta je namreč imel v Hietzingu pri Dunaji krasno villo, katero je v oporoki volil vojvodi kumberlandskemu. V stanovanju našli so železno blagajnico in v njej — 40 000 suhih avstrijskih zlatov, blizu polu milijona raznih bankovcev in nad 400 000 vrednostnih papirjev. Nihče ni mislil, da je v kasi toliko denarja, ker niso vedeli, da brani vojvoda toliko gotovine na jednom mestu.

— (Zblaznel zdravnik.) V Sarajevu bivajoči zdravnik Abraham Leon Akias prišel je te dni na Dunaj. Predvčeranjem je obiskal s prijateljem gostilnico na „Schottenring“ — kar je nagloma zblaznel; med jedjo si je potrgal obleko raz sebe in z velikim trudom so ga ukrotili, tako je razsajal. Pripeljali so ga na policijo in tam so morali reveža povezati. Oddali so ga v bolnico.

Domače stvari.

— (Mestni zbor ljubljanski) imel je včeraj zvečer ob 6. uri sejo. Navzočnih bilo je 23 mestnih odbornikov. — Ko g. župan otvori sejo in imenuje overovatelje zapisnika, izjavlja, da je poslal povodom godovnega dneva Nj. veličanstva cesarice čestitko, na katero mu je došla zahvala, katero prečita. Mestni odborniki stojé poslušajo. — Nadalje naznanja, da se je vladika Strossmayer v posebnem pismu zahvalil za podeljeno mu častno meščanstvo in adreso. — Na to poroča mest. odb. Petričič o vzprejemu deputacije ljubljanskega mesta v Zagrebu. Vzprejem da je bil zelo priazen. — Mest. odb. Hribar poroča v imenu odsekov ad hoc združenih gledé zakona, s katerim naj bi se priklada za normalno-šolski zaklad raztegnila tudi na Ljubljano, ter stavi predlog, da se mestnemu magistratu naroči, da se obrne do ministerstva s prošnjo, naj bi tega zakona ne priporočilo v Najvišje potrjenje. Predlog se vzprejme. — Mest. odb. dr. Tavčar poroča o ukazu c. kr. finančnega ravnateljstva z dné 28. decembra 1882, št. 15 548; poročevalec stavi predlog, naj se ukazu, da morajo mestni uradi opravljati davkarijam pripadajoče posle, ne ugodí, ker ni v zakonu utemeljeno. — Nekaj točk dnevnega reda se preide.

Razpravlja se pa o določitvi stavbinske črte Viljelm Mayrjeve hiše na sv. Petra cesti. Razgovor bil je zelo obširen, konečno pa se je sklenilo, da se za tri tedne odloži rešitev prošnje Viljelma Mayrja, med tem pa naj se skuša doseči sporazum med gg. Mayrjem in sosedom Schifferjem. — Dalnje točke dnevnega reda se odstavijo za prihodnjo sejo, med njimi tudi poročilo „o ustanovitvi ljudske šole z nemškimi učnim jezikom“, češ, da bi bilo poročilo silno obširno, nocoj pa da je uže pozno ter je potem še tajna seja. — Javne seje konec ob polu 8. uri, potem tajna seja.

— (Redka slavnost.) Na čast 80. rojstnemu dnevu svojega načelnika, prof. dr. Fran Schifferja imelo je društvo zdravnikov slavnostno sejo v četrtek 27. novembra. Od vseh strani došli so društveniki, tako da je bilo v seji navzočih 33 članov. Vladni svetnik dr. Valenta prečita adreso, podpisano od vseh navzočih, v koji se izraža čestitanje spoštovanemu slavljenču. Po seji bil je banket pri Maliči, katerega se je udeležilo 35 zdravnikov. Kmalu je vzkypela občna radost, zlasti potem, ko je društveni tajnik, vladni svetnik dr. Valenta, v daljšem markantnem nagovoru proslavljal čestitljivega jubilarja. Zdravniško društvo — dejal je govornik — hoče svojega uзорnega, človekoljubnega tovariša v odlični vzgled postavljati tudi poznim potomcem in zaradi tega pustilo je napraviti sliko njegovo. V društvenem imenu izroči g. dr. Schifferju dobro zadeto sliko, prosič ga, naj jo sprejme kot vidni dokaz neomejenega spoštovanja ter v trajni spomin denasnega slavnostnega dneva. Prof. Schiffer, vidno ginjen, zahvali se za ovacijo, namenjeno njegovi osebi; naglašal je, da je le svojo dolžnost storil kot zdravnik in kot človek. Konečno je iz celega srca želel zdravniškemu društvu, naj tudi za naprej tako lepo napreduje in se razvija, kakor doslej. Burno odobravanje, s kojim so pritrjevali navzočni društveniki in gostje nagovoru in odgovoru, je potihnilo in sedaj je vse stopilo k podobi, ogledat si vrlo dobro zadeti portrait, izvršen po mojstru Lehmannu. Vladni svetnik dr. vitez Stöckl pozdravlja vojaške zdravnike, poudarjaje lepo soglasje, katero vlada med vsemi kategorijami zdravnikov v naši deželi. Imenom vojaških zdravnikov zahvalil se je štabni nadzdravnik Stawa. Sedaj je dr. Keesbacher, znan umetnik v tej stroki, predaval šaljivo pesen o „makrobiotiki“, katero je sam bil zložil; izvalila je mnogo veselosti. Štabni zdravnik dr. Stangl napil je društvenemu tajniku, vladnemu svetniku dr. Valenti, duši celega društva, kateri se uže dolgih 23 let bori z društvenimi opravki. Zdravici odgovarja dr. Valenta kratko in temeljito, naglaševaje, da mu ni žal za njegov trud, kajti vsakdo more se uveriti, da je društvo sedaj na trdnih nogah. Potem napiva dr. Valenta še jubilarjevi supruzi, katere je bila tudi od presvetlega cesarja odlikovana vsled svojih zaslug, bivši učenec dr. Schifferja pa, planinski zdravnik g. Mayer, zahvaljuje se nekdanjemu učitelju v svojem in svojih kolegov imenu. Prečitali so se še došli brzojavi, in ko se je proslavljenec proti 11. uri poslovil od družbe, zadonelo mu je v slovo krepki staroakademični *Gaudeamus igitur*. Pozno je bilo, ko se je končal zanimivi shod, katerega se bode vsak deležnik sigurno še dolgo časa spominal z istinito radostjo.

— (Na železnici.) Ljubljanski urad za ohranjenje železnične proge Rudolfove nam javlja sledeče: Dne 24. novembra popoldne med 2. in 3. uro trčil je tovorni vlak št. 2071 med Radóvljico in Podnartom na voz železniških delavcev in ga vlekel seboj kaci 300 metrov, dokler ga ni razsul. Izmed petih delavcev, ki so imeli na progi opraviti, skočili so štirje v pravem času na stran, delavec Fran Pogačnik iz Zaloš pa je hotel poprej še voziček poriniti v stran; zato ga je vlak z vozom vred vrgel čez nasip in delavec se je nekoliko poškodoval.

— (Nadsodnije svetovalcu gosp. Kočevanju) priredilo je dné 26. t. m. graško društvo pravnikov v slovo banket. Banketa tega udeležil se je Nj. ekselencija g. nadsodnije predsednik, dr. vitez Waser, kateri je v imenu svetovalstva v laskavih besedah slovo vzel od odhajajočega; navzočnih bilo je tudi več poznatih graških pravnikov.

— (Zgubil) je nek gospod v mestu listnico, v kateri je bilo 13 gld. denarja, nekaj računov in pisem. Med Vičem in Ljubljano na poti pa je zgubil sluga nekega častnika sreberno uro. Kdor najde te reči, izvoli naj jih oddati pri magistratu.

— („Literarno-zabavni klub“) v Ljubljani ima danes zvečer ob 8. uri svoj jour-fixe v hotelu „pri Maliči“. Predaval bode g. Žumer.

— (Za Wollwitzev kanonikat) je deželni odbor predlagal deželnega in državnega poslanca g. K. Kluna.

— („Ob agrarnem vprašanji“) zove se knjižica, katere je pred kratkim izšla kot ponatis iz Letopisa „Matiče Slovenske“. V knjižici tej razklada g. dr. J. Vošnjak svoje skušnje v agrarnih zadevah. Knjižica pisana je v prav lepem, lahko umljivem jeziku, zatorej je vsakemu, kdor se hoče poučiti o agrarnem vprašanji, prav toplo priporočamo.

— (Novo votlino na Krasu) našel je pred kratkim med Ležecami in Škocijanom nekov kmet. Planinsko društvo bode to votlino natančneje preiskalo.

— (Požarna kronika.) Dne 22. t. m. nastal je ogenj v leseni kleti posestnika Andr. Bučarja v Travnem Delu (okr. novomeški). Pogorela je ta klet, klet And. Zamide in Ivana Radovica. Škode je 750 gld.; zavarovan ni bil nobeden.

— (Gosp. prof. Einspielerju) je dné 13. t. m. v Celovci z oči srečno odpravil belo mreno dr. Otmar Purtscher. V manj kot dveh minutah je bila mrena srečno odrezana, in peti dan je bolnik uže dobro razločil človeka in druge reči.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Linec, 28. novembra. Škofu Rudigierju vedno bolj pojemajo moči.

Budimpešta, 28. novembra. „Budapesti Közlöny“ objavlja imenovanje dozdanjega drugega predsednika kurije, Bele Perczela, nje predsednikom.

Haag, 28. novembra. Zbornica je vzprejela s 66 proti 8 glasovom zakon, po katerem se član 198 uprave prenareja, da je dovoljena revizija uprave med vladanjem, izimši one članove uprave, kateri se nanašajo na prestolonasledstvo.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 29. novembra.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.55
„ „ „ srebri	82.75
Zlata renta	104.40
5% avstr. renta	96.85
Delnice národne banke	872.—
Kreditne delnice	304.75
London 10 lir sterling	123.15
20 frankovec	9.77
Cekini c. kr.	5.78
100 drž. mark	60.20

Uradni glasnik

z dné 29. novembra.

Eks. javne dražbe: V Črnomlju zemljišče Mike Čemaša iz Zilje (512 gld.) dné 9. januarja. — V Ložu posestvo Val. Zadnika iz Nemške Vasi dné 12. decembra. — V Idriji zemljišča Šim. Žigona iz Loma dné 22. decembra. — V Ljubljani parcele in posestvo Hel. Zrimc z Studenca (1560 gld.) dné 17. decembra.

Razpisane službe: Pri c. kr. okr. sodniji v Vel. Lašicah mesto sodnijskega adjunkta z dohodki IX. postopnega razreda. Molbenice, podprte z dotičnimi spričevaji, do dné 10. decembra predsedstvu c. kr. okrož. sodnije v Nov. Mestu.

Balzam zoper ozeblino

od dr. Marinellija

izdeluje G. Piccoli, lekarničar „pri angelji“, Ljubljana, Dunajska cesta.

Najboljše in najsigurnišše osvedočeno sredstvo zoper ozeblino. (109) 15—8

Steklenica s kopelišnim praškom 80 kr.

